

Csodálatos Isten

Időpont: 1952. június 8. Szentháromság ünnepe

Alapige: Róma 11,33-36.

Óh Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei s kinyomozhatatlanok az ő útjai!

Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt néki tanácsosa?

Avagy kicsoda adott előbb néki, hogy annak visszafizesse azt?

Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké. Amen.

Szent Háromság ünnepe nem azért van, hogy az egyház bebizonyítsa a tagadóknak, vagy kételkedőknek a Szent Háromság tanát, hanem azért, hogy ünnepelje az Atya, Fiú, Szent Lélek, Szent Háromság egy igaz Istent. Ez a nap tehát a vallástétel napja, nem pedig a védekezésé. A kirendelt levélbeli szent lecke is épp ezért nem tanítás, hanem himnusz. Akik hiányolják a tanítást és a bizonyítást, azoknak legyen elég annyi, hogy ezt a himnuszt az az apostol írta, aki az apostolok között leginkább volt értelmi beállítottságú, s aki ellensége volt a keresztyénségnek, aki tehát nem úgy nevelődött bele a Szent Háromság tiszteletébe, hanem akinek kemény értelmi harcot is meg kellett vívnia addig, míg szívében és ajkán ez a himnusz megszülethetett.

Ez a himnusz a csodálkozás himnusza.

I. Az apostol elcsodálkozik az Atya Isten teremtő, gondviselő és kormányzó munkáján.

a./ „*Óh Isten gazdagságának mélysége*”, így kiált fel az apostol. Így is fogalmazhatná: Milyen gazdag az Isten! Azért látja ilyennek Istent, mert széles látókört ölel fel tekintetével. Az ember mindig hajlamos arra, hogy csak önmagát szemlélje, pedig a Kis Kátében is az első hitágazat azzal kezdődik, hogy mikor az Atya Isten teremtő, fenntartó, gondviselő, kormányzó működéséről elmélkedünk, akkor magunkat és minden teremtményt együtt kell szemlélni. Néztél-e már valamikor úgy körül a nagy világban, mint a 8. zsoltár írója, hogy látókörödbe befért az egész magasságos ég s ebben a nagy távlatban szemlélted önmagadat? Ha igen, akkor te is bizonytalansággal csodálkozni tudtál a zsoltár írójával: „*Mikor látom egeidet, a te újjaidnak munkáját; a holdat és a csillagokat, amelyeket teremtettél: Micsoda az ember - mondom - hogy megemlékezel róla? és az embernek fia, hogy gondod van reá?*” /Zsolt 8,4-5/. Vagy tudtad-e már valamikor átfogni tekinteteddel az egész földet, mint a 104. zsoltár írója, aki szétnézve egyszerre látja a hegyeket, erdőket, mezőket, tengereket, az erdő vadjait, az ég madarait s így kiált fel: „*Mindazok tereád néznek, hogy megadjad eledelüket alkalmas időben.*” /Zsolt 104,27/. Lásd meg a növényt, állat és embervilágot, Isten nagy családját és csodálkozz el azon, hogy Isten mindezt nemcsak megteremtette, hanem fenn is tartja! Milyen gazdag az az Isten, aki ilyen nagy családot tud eltartani!

b./ „*Óh Isten bölcsességének és tudományának mélysége!*”, így folytatja tovább himnuszt az apostol. Így is fogalmazhatná: Milyen bölcs az Isten! Azért látja ilyennek Istent, mert nemcsak távcsővel nézi széles látóhatárt felölelő tekintettel a világot, hanem mikroszkóppal is aprólékosan vizsgálja a kicsiny dolgokat. Megláttad-e már kis dolgokban az Isten munkáját? Vedd a kezébe a virágot, nézd meg kecses alakját, színpompás ruháját, szagold meg láthatatlan illatát, gyönyörködj el a pillangó szárnyának cirádás rajzain, figyelj meg a pók hálósövényét, vagy a madár fészekrakó művészetét, az emberi szervezet felépítettségét s akkor te is elkezdted énekelni: Nagy vagy te Isten, nagy a bölcsességed, mindent mi szépen s bölcsen alkotál! Milyen bölcs az Isten!

c./ „*Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei és kinyomozhatatlanok az ő utai!*”, így csodálkozik tovább az apostol. Így is fogalmazhatná: Milyen igaz az Isten! Azért látja ilyenek Istent, mert nemcsak a térben szemléli Isten munkáját, hanem az időben is. Nemcsak a dolgokat látja, hanem az eseményeket is. Történeti távlatba állítja azt, ami most történik. Végiggondolja azt, ami előtte volt s hitével keresi, ami utána lesz. Mindez pedig nem valami elvont történelembölcselet nála. A római levél 9., 10. és 11. fejezete épp egy olyan kérdéssel foglalkozik, amely az apostolt egészen közelről, személy szerint is illeti. Izrael népének rejtélyével viaskodik ezekben a fejezetekben. Isten választott népe megölte Isten Fiát. Igazán választott nép volt-e, ha ezt a gyilkosságot elkövette? Ha az volt, a nagypénteki esemény nem változtatja-e meg Isten megmásíthatatlan kiválasztását? Efölötti töprengésében bontakozik ki előtte Isten világkormányzásának csodálatossága. A jelenben minden olyan nagy összevisszaság, érthetetlen zűrzavar, de a végén minden kitisztul, s akkor kiderül, hogy mindig Istennek van igaza. Ítélete is, míg el nem hangzik az utolsó ítélet harsonája, mindig rejtett kegyelem s utai mindig üdvösségre vezérlők. Ezért mondja tovább: „*Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt neki tanácsosa?*” /34.v./ Ezért látja be, hogy Istennek nincsenek kormánytanácsosai. Nem szorul rá senki tanácsára. Ezért szakít az ő ember magatartásával, aki bírálgatja Isten világkormányzását s tanácsokat osztogat neki, hogy mint is kellene csinálnia. Nem bírálja, hanem imádja az Atya Istent.

II. Az apostol elcsodálkozik az Isten nagy ajándékán, a Fiú Istenen.

„*Kicsoda adott előbb neki, hogy annak visszafizesse azt?*”, teszi fel a kérdést az apostol s a kérdés feltevésében már benne van a felelt is: senki.

Isten lekötelezhetetlen. Őt nem lehet megvesztegetni. Nemcsak erkölcsi okokból, hanem egyszerűen azért sem, mert Isten megajándékozhatatlan. Neki semmire sincs szüksége, nekünk pedig semmink sincs, amit nem tőle kaptunk volna. Csak olyat adhatok neki, amit előbb tőle kaptam. Ha minden vagyonomat az Úr oltárára teszem, akkor is csak visszaadom neki, amit tőle kaptam. Még ha életemet áldozom is fel érte, akkor sem én vagyok az ajándékozó, hanem csupán adósságomat törlesztem.

Mindez azonban nemcsak Isten felségét mutatja, hanem szeretetének is dicsérete. Istenünk ajándékozó Isten. Nem mostoha, aki sajnálja tőlünk a száraz kenyérhéjat is, nem zsugori tőkés, akiből úgy kell kipréselni mindent, amire szükségünk van, hanem bőkezű atya, aki boldog, ha adhat, s aki épp ezért mindenét ránk tékozolja.

Szeretében megelőzhetetlen. Minden esetben az az igaz, hogy ő előbb szeretett minket. Nemhogy megelőzni nem lehet, de még utolérni sem tudom. Nemhogy az ajándékaimmal, hanem a hálaadásommal sem. Abban a szent versenyfutásban, melyben az ajándékozó Isten és a hálaadó ember versenyez egymással, mindig az ember marad le. Megszámlálhatatlanok Isten ajándékai. Igaza volt annak, aki egyszer azt mondotta: Nem érek rá panaszkodni, mert a hálaadással sem tudok készen lenni.

Szeretében felülmúlhatatlan. Róma 5,8-ban Pál így ír: „*Az Isten a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt.*” Ennek a szeretetnek felülmúlhatatlanságát az előző versben így fogalmazza meg: „*Bizonyára igazért is alig hal meg valaki, ám a jóért talán csak meg merne halni valaki.*” Nem lehet, elképzelhetetlen, hogy lehessen nagyobb szeretet annál, amit Isten cselekedett velünk akkor, mikor bűneinkért, megigazulásunkért, üdvösségünkért, kínos kereszthalálra s pokolra adta egyszülött Fiát. Olyan nagy ez az ajándék, hogy eltakarja Isten minden más ajándékát. Egyszerűen nem látszanak tőle. II.Kor. 9,15-ben Pál így ad hálát: „*Az Istennek pedig legyen hála az ő kimondhatatlan ajándékáért.*” Nem ajándékaiért, hanem ajándékáért, a Krisztusért.

Olyan nagy ez az ajándék, hogy belefér Isten minden ajándéka. Róma 8,32-ben erre alapítja Pál Isten minden ajándékába vetett reménységét: *„Aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?”*

Tudsz-e így nézni a neked is ajándékozott Fiú Istenre s tele van-e a szíved ezért boldog magasztalással?

III. Az apostol elcsodálkozik a Szent Lélek Istent dicsőítő munkáján.

„Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké.” Ez Pál himnuszának utolsó strófája. Isten, aki minden mindenekben, legyen is minden mindenekben! Ez ennek a strófának az értelme. Erre az Isten-központú, Istennel telített, Isten dicsőségét szolgáló életre mi a magunk erejéből képtelenek vagyunk. Ezt csak a Szent Lélek munkálhatja bennünk. Róma 5,5-ben is így ír az apostol: *„...az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Lélek által, ki adatott nekünk.”*

A harmadik hitágazat Kis Kátébeli magyarázata mutatja, hogy milyen nagy munka ez a Szent Lélek számára. Hirdeteti az evangéliumot, ezzel kihív csak magammal törődő, én központú életemből, megvilágosítja előttem bűneimet és Isten kegyelmét, hitet ébreszt bennem, ezt a hitet őrzi, életemben megszentelő erővé teszi s beépít engem az anyaszentegyházba, a szentek közösségébe. Mindezt pedig nemcsak egyszer kell megcselekednie. Újra meg újra elbukó életem bűnét megbocsátva újra meg újra elkezdi, néha sokszor egészen előlről, megtérésem munkáját. Óh, csodálatos, hűséges és kitartó Szent Lélek Úristen!

Ámennyel, azaz a sziklaszilárd meggyőződés bizonyágtevő pecsétjével fejeződik be a himnusz. Tudod-e te is együtt énekelni az apostollal s az anyaszentegyházzal ma ezt a himnuszt s rá tudod-e mondani: Ámen, ámen, ez bizonynal igaz?

Ámen.